

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....รายวิชา ฟิสิกส์ (ว30201).....ปีการศึกษา 2569.....
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การเคลื่อนที่แนวตรง.....ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4.....จำนวน 16 ชั่วโมง.....
เรื่อง อัตราเร็ว ความเร็ว.....เวลาที่ใช้ 2 ชั่วโมง.....
ผู้สอน นายธรรมทัศน์ สิงห์กา.....วันที่ 4 มิถุนายน 2569.....

1. สาระฟิสิกส์/ผลการเรียนรู้/สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม

มาตรฐาน ว 6.3 เข้าใจธรรมชาติทางฟิสิกส์ ปริมาณและกระบวนการวัด การเคลื่อนที่แนวตรง แรงและกฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน กฎความโน้มถ่วงสากล แรงเสียดทานสมดุลของวัตถุ งานและกฎการอนุรักษ์พลังงานกล โมเมนตัมและกฎการอนุรักษ์โมเมนตัม การเคลื่อนที่แนวโค้ง รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ผลการเรียนรู้ ทดลอง และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง การกระจัด ความเร็ว และความเร่งของการเคลื่อนที่ของวัตถุในแนวตรงที่มีความเร่งคงตัวจากกราฟและสมการ รวมทั้งทดลองหาค่าความเร่งโน้มถ่วงของโลก และคำนวณปริมาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

ปริมาณที่เกี่ยวกับการเคลื่อนที่ ได้แก่ ตำแหน่ง การกระจัด ความเร็ว และความเร่ง โดยความเร็วและความเร่งมีทั้งค่าเฉลี่ยและค่าขณะหนึ่งซึ่งคิดในช่วงเวลาสั้น ๆ สำหรับปริมาณต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนที่แนวตรงด้วยความเร่งคงตัวมีความสัมพันธ์ตามสมการ

$$v = u + at \qquad \Delta x = \left(\frac{u+v}{2} \right) t$$

$$\Delta x = ut + \frac{1}{2}at^2 \qquad v^2 = u^2 + 2a\Delta x$$

2. สาระสำคัญ

1. อัตราเร็ว คือ อัตราส่วนของระยะทางต่อหน่วยเวลา เป็นปริมาณสเกลาร์ มีหน่วยเป็นเมตรต่อวินาที ใช้สัญลักษณ์ v เขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $v = \frac{\Delta s}{\Delta t}$
2. อัตราเร็วแบ่งออกเป็น 2 แบบ

1) อัตราเร็วเฉลี่ย (Average speed : v) $\rightarrow$ อัตราส่วนของระยะทางทั้งหมดต่อช่วงเวลาทั้งหมด

$$v = \frac{\Delta s}{\Delta t}$$

2) อัตราเร็วขณะหนึ่ง (Instantaneous speed : v_{in}) $\rightarrow$ ระยะทางที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ($\Delta t \rightarrow 0$)

$$v_{in} = \left(\frac{\Delta s}{\Delta t} \right)_{\Delta t \rightarrow 0}$$

3. ความเร็ว คือ อัตราส่วนของการกระจัดต่อหน่วยเวลา เป็นปริมาณเวกเตอร์ มีหน่วยเป็นเมตรต่อวินาที ใช้สัญลักษณ์ $\vec{v}$ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $\vec{v} = \frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t}$

4. ความเร็วแบ่งออกเป็น 2 แบบ

1) ความเร็วเฉลี่ย (Average velocity: $\vec{v}$) $\rightarrow$ อัตราส่วนของการกระจัดทั้งหมดต่อช่วงเวลาทั้งหมด

$$\vec{v} = \frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t}$$

2) ความเร็วขณะหนึ่ง (Instantaneous velocity: $\vec{v}_{in}$) $\rightarrow$ การกระจัดที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ($\Delta t \rightarrow 0$)

$$\vec{v}_{in} = \left(\frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t} \right)_{\Delta t \rightarrow 0}$$

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้าน K นักเรียนสามารถ

1. อธิบายอัตราเร็ว และความเร็ว (ความเข้าใจ)
2. อธิบายความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับค่าขณะหนึ่งของอัตราเร็ว และความเร็ว (ความเข้าใจ)
3. คำนวณอัตราเร็ว และความเร็วของวัตถุ (การนำไปใช้/การวิเคราะห์)

ด้าน P นักเรียนสามารถ

1. แก้ไขปัญหาการอัตราเร็ว และความเร็วของวัตถุ (กระบวนการทางวิทยาศาสตร์)

ด้าน A นักเรียนสามารถ

1. แสดงความอยากรู้อยากเห็นในการเรียนฟิสิกส์ (เจตคติทางวิทยาศาสตร์)
2. เข้าเรียนตรงเวลา (เจตคติต่อวิทยาศาสตร์)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ☒ ความสามารถในการสื่อสาร
- ☒ ความสามารถในการคิด
- ☒ ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ☒ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- ☒ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

☒ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	☐ 5. อยู่อย่างพอเพียง
☐ 2. ซื่อสัตย์ สุจริต	☐ 6. มุ่งมั่นในการทำงาน
☒ 3. มีวินัย	☐ 7. รักความเป็นไทย
☐ 4. ใฝ่เรียนรู้	☒ 8. มีจิตสาธารณะ

6. คุณธรรมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

- ☒ 1. ความมีวินัย
- ☐ 2. ความรับผิดชอบ
- ☐ 3. ความซื่อสัตย์
- ☐ 4. ความพอเพียง
- ☐ 5. ความสุภาพ
- ☒ 6. ความสะอาด
- ☒ 7. จิตอาสา

7. จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ทักษะศตวรรษที่ 21

- ☒ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving)
- ☒ ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- ☒ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)
- ☒ ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy)

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

- ☐ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว
- ☒ การริเริ่มสร้างสรรค์และการเป็นตัวของตัวเอง
- ☒ ทักษะสังคม และสังคมข้ามวัฒนธรรม
- ☐ การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต และความรับผิดชอบเชื่อถือได้
- ☒ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะสำหรับศตวรรษที่ 21

- ☐ คุณลักษณะด้านการทำงาน ได้แก่ การปรับตัว ความเป็นผู้นำ
- ☒ คุณลักษณะด้านการเรียนรู้ ได้แก่ การชี้นำตนเอง การตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง
- ☒ คุณลักษณะด้านศีลธรรม ได้แก่ เคารพผู้อื่น ความซื่อสัตย์ สำนึกพอเพียง

8. ชิ้นงานหรือภาระงาน

- 1) แบบฝึกหัด เรื่อง ความเร็ว และอัตราเร็ว
- 2) ใบกิจกรรม เรื่อง “เที่ยวทิพย์”

9. การบูรณาการ

- ☐ บูรณาการหลักคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข)
- ☐ บูรณาการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- ☒ บูรณาการอาเซียนศึกษา
- ☐ บูรณาการประชาธิปไตย
- ☒ บูรณาการค่านิยม 12 ประการ
- ☒ บูรณาการ Eastern Economic Corridor : EEC

การหาอัตราเร็วเฉลี่ยและความเร็วเฉลี่ยจากข้อมูลใน Google Maps ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลดิจิทัลที่สามารถ วัดระยะทางจากโรงเรียนไปยังสถานที่ที่นักเรียนสนใจ ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงเกี่ยวกับการเรียนรู้ประวัติความเป็นมา หรือความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ ไปด้วย

(ใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5E: 5E Instructional Model)

10. กิจกรรมการเรียนรู้

(1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)

► ครูทบทวนความรู้ที่ได้เรียนในคาบที่แล้ว

- ในคาบที่แล้ว เราได้เรียนปริมาณที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนที่ใดไปแล้วบ้าง
(ตำแหน่ง การกระจัด ระยะทาง)

- ถ้าเราต้องการบอกตำแหน่งของวัตถุหนึ่ง ๆ ต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง
(ระยะห่างและทิศทางของจุดที่วัตถุนั้นตั้งอยู่เทียบกับจุดอ้างอิงคงที่)

► ครูเดินไปทางขวามือ 2 เมตรและเดินกลับมาทางซ้ายมือ 1 เมตร และถามนักเรียนดังนี้

- ถ้าครูเดินไปทางขวามือของครู 2 เมตร และเดินกลับมาทางซ้ายมืออีก 1 เมตร ระยะทางและการกระจัดของครูเป็นเท่าใด และหาได้อย่างไร
(ระยะทางเท่ากับ 3 เมตร เพราะเป็นระยะตามเส้นทางทั้งหมดที่เคลื่อนที่ได้ แต่การกระจัดเท่ากับ 1 เมตร ทิศทางซ้ายของจุดเดิม)

(2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)

► ครูถามคำถามนักเรียน ดังนี้

- ถ้าครูขับรถยนต์จากเชียงใหม่ไปกรุงเทพเป็นระยะ 700 กิโลเมตร ใช้เวลา 10 ชั่วโมง นักเรียนคิดว่าครูขับรถด้วยอัตราเร็วเฉลี่ยเท่าใด
(นักเรียนตอบ)

- นักเรียนคิดว่า ขณะที่ครูขับรถผ่านหน้าศาลากลางจังหวัดตาก ครูขับรถด้วยอัตราเร็วขณะนั้นเป็นเท่าใด
(นักเรียนตอบ)
- นักเรียนคิดว่า ความเร็วกับอัตราเร็วต่างกันหรือไม่ อย่างไร
(นักเรียนตอบ)

► **ครูนำเข้าสู่บทเรียนดังนี้**

- คำตอบที่นักเรียนตอบมาหรือสิ่งที่นักเรียนเข้าใจ จะถูกต้องในทางฟิสิกส์หรือไม่ วันนี้เราจะมาศึกษากัน

(3) **ชั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)**

► **ครูถามนักเรียนดังนี้**

- นักเรียนคิดว่า เราสามารถบอกได้อย่างไรว่าวัตถุใดเคลื่อนที่ได้เร็วหรือช้า
(นักเรียนตอบ)

► **ครูอธิบายนักเรียนดังนี้**

- ปริมาณที่สามารถบ่งบอกว่าวัตถุใดเคลื่อนที่ได้เร็วหรือช้ากว่ากัน คือ อัตราเร็วและความเร็ว
- **อัตราเร็ว (Speed)** → อัตราส่วนของระยะทางต่อช่วงเวลา เป็นปริมาณสเกลาร์ มีหน่วยเป็นเมตรต่อวินาที (m/s)
- ใช้สัญลักษณ์ v แทนอัตราเร็ว
- เราสามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$v = \frac{\Delta s}{\Delta t}$$

$$v = \text{อัตราเร็ว (m/s)}$$

$$\Delta s = \text{ระยะทาง (m)}$$

$$\Delta t = \text{เวลา (s)}$$

- พิจารณากรณีที่เดินทางจากเชียงใหม่ไปกรุงเทพทางรถยนต์เป็นระยะ 700 กิโลเมตร ใช้เวลา 10 ชั่วโมง

► **ครูถามนักเรียนต่อไปนี้**

- เราจะสามารถคำนวณหาอัตราเร็วของรถยนต์คันนี้ได้อย่างไร
(นักเรียนตอบ)

► **ครูอธิบายนักเรียนดังนี้**

$$v = \frac{\Delta s}{\Delta t} = \frac{700 \text{ (km)}}{10 \text{ (hr)}} = 70 \text{ km/hr}$$

► **คำถามนักเรียนต่อไปนี**

- ในความเป็นจริงแล้ว นักเรียนคิดว่า เราจะขับรถด้วยอัตราเร็ว 70 km/hr ตลอดการเดินทางหรือไม่
อย่างไร
(นักเรียนตอบ)

► **ครูอธิบายนักเรียนดังนี้**

- ในความเป็นจริงบางช่วงอาจจะมีการหยุดพัก ซึ่งอัตราเร็วเท่ากับ 0 km/hr และบางช่วงรถอาจจะเคลื่อนที่เร็วมาก ซึ่งมีอัตราเร็วเท่ากับ 120 km/hr
- ดังนั้น อัตราเร็วจึงแบ่งออกเป็น 2 แบบ

1) อัตราเร็วเฉลี่ย (Average speed : v) → อัตราส่วนของระยะทางทั้งหมดต่อช่วงเวลาทั้งหมด

$$v = \frac{\Delta s}{\Delta t}$$

2) อัตราเร็วขณะหนึ่ง (Instantaneous speed : v_{in}) → ระยะทางที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ใน
ช่วงเวลาสั้น ๆ ($\Delta t \rightarrow 0$)

$$v_{in} = \left(\frac{\Delta s}{\Delta t} \right)_{\Delta t \rightarrow 0}$$

► **คำถามนักเรียนดังนี้**

- นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใดการหาอัตราเร็วเฉลี่ยต้องคิดในช่วงเวลาสั้น ๆ
(นักเรียนตอบ)

► **ครูอธิบายนักเรียนดังนี้**

- อัตราเร็วขณะหนึ่งจะเข้าใกล้ค่าจริงมากขึ้น ถ้า Δt เข้าใกล้ศูนย์มากขึ้น

► **คำถามนักเรียนดังนี้**

- นักเรียนเคยพบเห็นการบอกอัตราเร็วขณะหนึ่งในชีวิตประจำวันหรือไม่ ให้ยกตัวอย่าง
(นักเรียนตอบ)
- นักเรียนคิดว่า ค่าบนมาตรอัตราเร็วบนหน้าปัดรถยนต์ดังรูปแสดง เป็นค่าอัตราเร็วเฉลี่ยหรืออัตราเร็ว
ขณะหนึ่ง
(นักเรียนตอบ)

► ครูอธิบายนักเรียนดังนี้

- ค่าบนมาตรอัตราเร็วบนหน้าปัดรถยนต์ เป็นค่าอัตราเร็วขณะใดขณะหนึ่ง เพราะเป็นตัวที่กำลังบอกว่า ในขณะนี้เราขับรถด้วยอัตราเร็วเท่าใด
- ในรถยนต์บางรุ่นอาจแสดงค่าอัตราเร็วเฉลี่ยด้วย ดังรูป

► ครูถามคำถามนักเรียนต่อไปนี้

- ถ้าครูบอกว่า รถยนต์คันหนึ่งมีอัตราเร็ว 70 กิโลเมตรต่อชั่วโมง นักเรียนคิดว่า รถคันนี้กำลังเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด
(นักเรียนตอบ)

► ครูอธิบายนักเรียนดังนี้

- เนื่องจากอัตราเร็วใช้ในความหมายที่ระบุว่าวัตถุเคลื่อนที่เร็วหรือช้าเท่านั้น โดยไม่ได้ระบุว่าวัตถุเคลื่อนที่ไปในทิศทางใด ดังนั้นเราจึงใช้ปริมาณเวกเตอร์ คือ การกระจัดมาช่วยในการอธิบายและระบุทิศทางของการเคลื่อนที่ของวัตถุด้วย
- **ความเร็ว (Velocity)** → อัตราส่วนของการกระจัดต่อช่วงเวลา เป็นปริมาณเวกเตอร์ มีหน่วยเป็น เมตรต่อวินาที (m/s)
- ใช้สัญลักษณ์ $\vec{v}$ แทนความเร็ว
- เราสามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$\vec{v} = \frac{\Delta \vec{r}}{\Delta t}$$

$\vec{v}$ = ความเร็ว (m/s) *ทิศทางของ $\vec{v}$
 $\Delta \vec{r}$ = การกระจัด (m) *จะมีทิศทาง $\Delta \vec{r}$ *
 Δt = เวลา (s)

► ครูถามคำถามนักเรียนต่อไปนี้

- ในทำนองเดียวกับอัตราเร็ว ความเร็วจะสามารถแบ่งออกเป็นกี่ชนิด อะไรบ้าง
(แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ ความเร็วเฉลี่ย และความเร็วขณะหนึ่ง)
- นักเรียนคิดว่า เราจะหาความเร็วเฉลี่ยและความเร็วขณะหนึ่งได้อย่างไร
(นักเรียนตอบ)

► ครูอธิบายนักเรียนดังนี้

- ความเร็วแบ่งออกเป็น 2 แบบ

1) ความเร็วเฉลี่ย (Average velocity : $\vec{v}$) $\rightarrow$ อัตราส่วนของการกระจัดทั้งหมดต่อช่วงเวลาทั้งหมด

$$\vec{v} = \frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t}$$

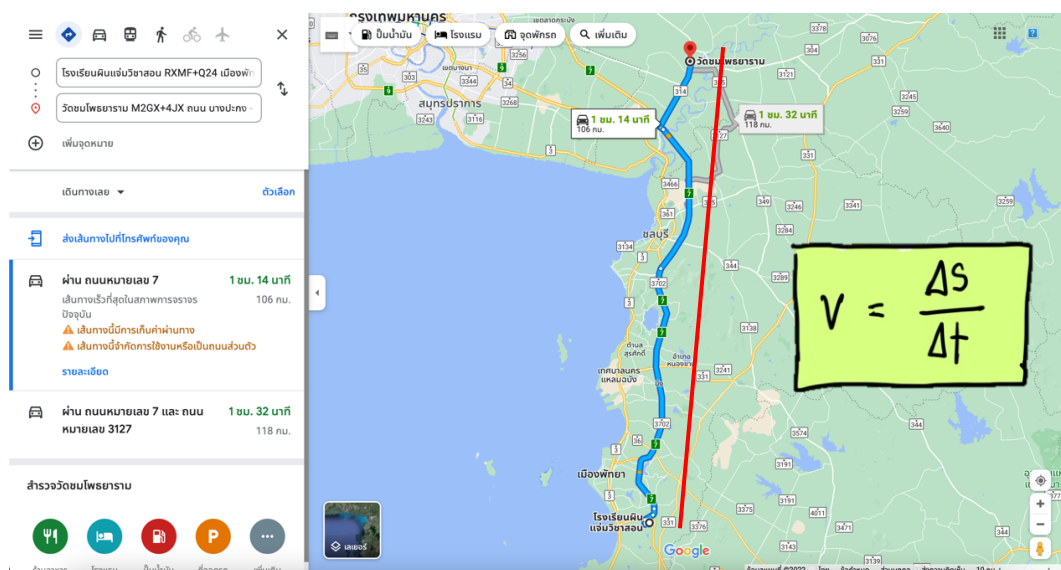
2) ความเร็วขณะหนึ่ง (Instantaneous velocity : $\vec{v}_{in}$) $\rightarrow$ การกระจัดที่วัตถุเคลื่อนที่ได้ในช่วงเวลาสั้น ๆ ($\Delta t \rightarrow 0$)

$$\vec{v}_{in} = \left(\frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t} \right)_{\Delta t \rightarrow 0}$$

(4) ขยายความรู้ (Elaboration)

► ครูให้นักเรียนทำกิจกรรม “เที่ยวทิพย์”

- ให้นักเรียนเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการไป หรืออยากพาครูไปเที่ยว
- จากนั้นให้นักเรียนวัดระยะทางและเวลาที่ใช้ในการเดินทางจากโรงเรียนไปยังสถานที่นั้น ๆ โดยใช้ Google Maps ทำตามขั้นตอนใน Clip VDO ที่ครูทำไว้ [youtube.com/watch?v=TmqGnx0g7v4](https://www.youtube.com/watch?v=TmqGnx0g7v4)
- ให้นักเรียนคำนวณหาอัตราเร็วเฉลี่ยและความเร็วเฉลี่ย แล้วเปรียบเทียบกัน
- จากนั้นนำเสนอโดยการแคปหน้าจอ Google Maps ใส่วิธีการคำนวณ และประวัติความเป็นมา หรือความสำคัญของสถานที่นั้น ๆ ไปด้วย พอสังเขป
- ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคโนโลยีการระบุตำแหน่งใน Google Maps

► ครูและนักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกหัดดังนี้

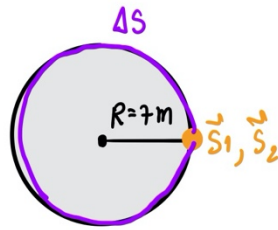

ฟิสิกส์ ม.4 : การเคลื่อนที่แนวตรง

แบบฝึกทักษะที่ 1.3

1. จักรรถอบสระน้ำเป็นวงกลมที่มีเส้นผ่านศูนย์กลาง 14 m ใช้เวลา 2 วินาที ก็ครบรอบพอดี จงหา
ก. อัตราเร็วเฉลี่ย
ข. ความเร็วเฉลี่ย

ก) อัตราเร็วเฉลี่ย

$$V = \frac{\Delta s}{\Delta t}$$

$$V = \frac{2\pi R}{\Delta t}$$

$$V = \frac{2 \times \left(\frac{22}{7}\right) \times 7}{2}$$

$$V = 22 \text{ m/s} \quad \#$$

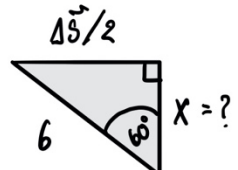
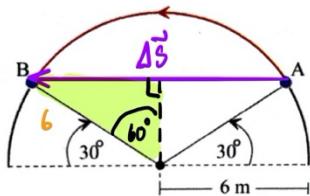
ข) ความเร็วเฉลี่ย

$$\vec{V} = \frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t}$$

$$\vec{V} = \frac{0}{2}$$

$$\vec{V} = 0 \text{ m/s} \quad \#$$

2. วัตถุมวล m เริ่มเคลื่อนที่จากสภาพนิ่งที่จุด A บนทางโค้งวงกลมรัศมี 6 m มาถึงจุด B ในเวลา 2 s ความเร็วเฉลี่ยของมวลในช่วง AB นี้มีค่ากี่เมตรต่อวินาที

$$\sin 60^\circ = \frac{\text{ข้าม}}{\text{ฉาก}}$$

$$\sin 60^\circ = \frac{\Delta s/2}{6}$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{\Delta s/2}{6}$$

ความเร็วเฉลี่ย

$$\vec{V} = \frac{\Delta \vec{s}}{\Delta t}$$

$$\vec{V} = \frac{3\sqrt{3}}{2}$$

$$\vec{V} = 3\sqrt{3} \text{ m/s} \quad (\leftarrow) \quad \#$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \times 6 = \frac{\Delta s}{2}$$

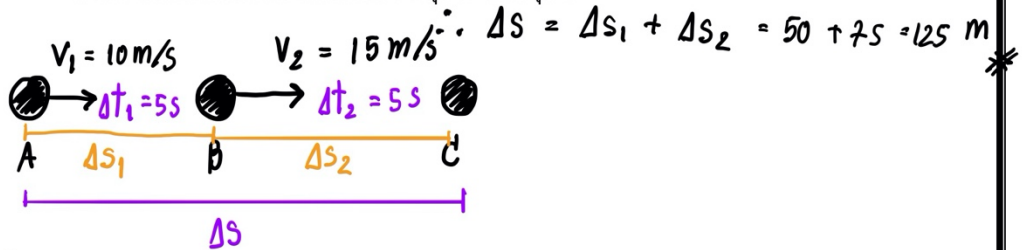
$$\Delta s = 6\sqrt{3} \text{ m}$$

ฟิสิกส์ ม.4 : การเคลื่อนที่แนวตรง

3. อนุภาคหนึ่งเคลื่อนที่ในแนวตรงจากจุด A ไปยังจุด B ด้วยอัตราเร็วเฉลี่ย 10.0 เมตรต่อวินาที และเคลื่อนที่จากจุด B ไปยังจุด C ด้วยอัตราเร็วเฉลี่ย 15.0 เมตรต่อวินาที เป็นเวลา 5.0 วินาที จงหา
- ก. ระยะทางที่อนุภาคเคลื่อนที่ได้จากจุด A ไปยังจุด C
- ข. อัตราเร็วเฉลี่ยตลอดการเคลื่อนที่จากจุด A ไปยังจุด C

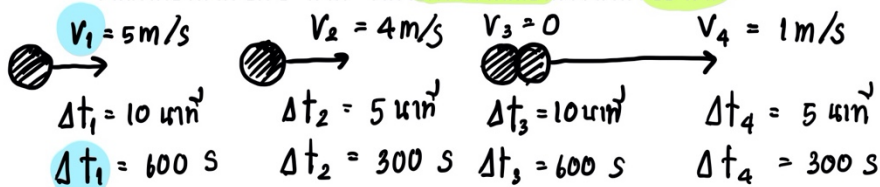
เวลาแต่ละช่วง

ก) $V_{A-C} = \frac{\Delta S_{A-C}}{\Delta t_{A-C}}$

$V_{A-C} = \frac{125}{10} = 12.5 \text{ m/s}$ *

4. นายสั่งสอนออกกำลังกายด้วยการวิ่งด้วยอัตราเร็ว 5 เมตรต่อวินาที เป็นเวลา 10 นาที วิ่งด้วยอัตราเร็ว 4 เมตรต่อวินาที อีก 5 นาที หยุดพักอีก 10 นาที แล้วเดินด้วยอัตราเร็ว 1 เมตรต่อวินาที อีก 5 นาที จงหาอัตราเร็วเฉลี่ยในช่วงเวลา 30 นาที

หาอัตราเร็วเฉลี่ย

$V = \frac{\Delta S}{\Delta t}$

$V = \frac{\Delta S_1 + \Delta S_2 + \Delta S_3 + \Delta S_4}{\Delta t_1 + \Delta t_2 + \Delta t_3 + \Delta t_4}$

$V = \frac{3000 + 1200 + 0 + 300}{600 + 300 + 600 + 300} = \frac{4500}{1800} = 2.5 \text{ m/s}$ *

หา ΔS_1

$V_1 = \frac{\Delta S_1}{\Delta t_1}$

$\Delta S_1 = V_1 \Delta t_1$

$\Delta S_1 = 5 \times 600$

$\Delta S_1 = 3000 \text{ m}$

$\Delta S_2 = 1200$

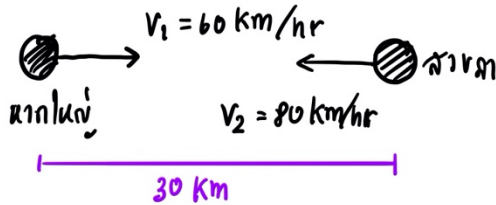
$\Delta S_3 = 0$

$\Delta S_4 = 300$

ฟิสิกส์ ม.4 : การเคลื่อนที่แนวตรง

5. นาย ก. ขับรถจากหาดใหญ่ไปสงขลาด้วยอัตราเร็ว 60 km/hr จากนั้นขับรถจากสงขลากลับหาดใหญ่ด้วยอัตราเร็ว 80 km/hr ถ้าถนนจากหาดใหญ่ถึงสงขลาเป็นเส้นตรงยาว 30 km
นาย ก. ขับรถด้วยอัตราเร็วเฉลี่ยกี่กิโลเมตรต่อชั่วโมง

$$V = \frac{\Delta S}{\Delta t}$$

$$V = \frac{30 + 30}{\Delta t}$$

$$V = \frac{60}{0.5 + 0.375}$$

$$V = \frac{60}{0.875}$$

$$V = 68.57 \text{ km/hr}$$

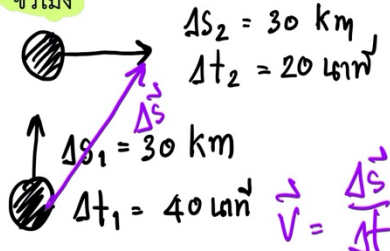
หา Δt_2 ; $v_2 = \frac{\Delta S_2}{\Delta t_2}$

$$80 = \frac{30}{\Delta t_2}$$

$$80 \Delta t_2 = 30$$

$$\Delta t_2 = \frac{30}{80} = 0.375 \text{ hr}$$

6. เรือเร็วลำหนึ่งแล่นไปทางทิศเหนือเป็นระยะทาง 30 km ในเวลา 40 นาที หลังจากนั้นก็แล่นไปทางทิศตะวันออกอีก 30 km ในเวลา 20 นาที อัตราเร็วเฉลี่ยของเรือลำนี้เป็นกี่กิโลเมตร/ชั่วโมง

คำตอบเฉลี่ยเป็นกี่ km/hr

$$V = \frac{\Delta S}{\Delta t}$$

$$V = \frac{\Delta S_1 + \Delta S_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2}$$

$$V = \frac{30 + 30}{1}$$

$$V = 60 \text{ km/hr}$$

(5) ชั้นประเมินผล (Evaluation)

► ครูถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนต่อไปนี้

- อัตราเร็วกับความเร็วเป็นปริมาณที่ต่างกันอย่างไร
(แตกต่างกัน อัตราเร็วเป็นปริมาณสเกลาร์ หาจากอัตราส่วนระหว่างระยะทางของการเคลื่อนที่กับ
ช่วงเวลาที่ใช้ใน ส่วนความเร็วเฉลี่ยเป็นปริมาณเวกเตอร์ หาจากอัตราส่วนระหว่างการกระจัดที่วัตถุ
เคลื่อนที่ได้กับช่วงเวลาที่ใช้)
- อัตราเร็วกับความเร็วแบ่งเป็นกี่ชนิด อะไรบ้าง
(2 ชนิด ได้แก่ อัตราเร็วเฉลี่ย และอัตราเร็วขณะหนึ่ง)
- อัตราเร็วและความเร็วที่เป็นค่าเฉลี่ยกับค่าขณะหนึ่งแตกต่างกันอย่างไร
(อัตราเร็วเฉลี่ยหรือความเร็วเฉลี่ยเป็นอัตราเร็วหรือความเร็วของวัตถุซึ่งเฉลี่ยตลอดการเคลื่อนที่ของ
วัตถุ แต่อัตราเร็วขณะหนึ่งหรือความเร็วขณะหนึ่งเป็นอัตราเร็วหรือความเร็วของวัตถุ ณ เวลา
ขณะหนึ่ง ๆ ในระหว่างการเคลื่อนที่)

11. การวัดและการประเมินผล

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ด้านความรู้ นักเรียนสามารถ... 1. อธิบายอัตราเร็ว และความเร็ว (ความเข้าใจ)	1. การตอบคำถามในห้องเรียน 2. สมุดจดบันทึก	1. นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ 2. นักเรียนจดบันทึกเรียบร้อย ร้อยละ 80
2. อธิบายความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกับค่าขณะหนึ่งของอัตราเร็ว และความเร็ว (ความเข้าใจ)	1. การตอบคำถามในห้องเรียน 2. สมุดจดบันทึก	1. นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ 2. นักเรียนทำโจทย์ได้ถูกต้องร้อยละ 80
3. คำนวณอัตราเร็ว และความเร็วของวัตถุ (การนำไปใช้/การวิเคราะห์)	1. การตอบคำถามในห้องเรียน 2. สมุดจดบันทึก	1. นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ 2. นักเรียนทำโจทย์ได้ถูกต้องร้อยละ 80
วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล

ด้านทักษะกระบวนการ นักเรียนสามารถ 1. แก้ไขโจทย์ปัญหาการอัตราเร็ว และความเร็วของวัตถุ (กระบวนการทางวิทยาศาสตร์)	1. การทำโจทย์ปัญหาในห้องเรียนและการบ้าน	1. นักเรียนทำโจทย์ปัญหาได้ด้วยตนเอง
ด้านเจตคติ นักเรียน... 1. แสดงความอยากรู้อยากเห็นในการเรียนฟิสิกส์ (เจตคติทางวิทยาศาสตร์) 2. เข้าเรียนตรงเวลา (เจตคติต่อวิทยาศาสตร์)	1. การตอบคำถามในชั้นเรียน 1. การเช็คชื่อเข้าเรียน	1. นักเรียนตอบคำถามได้ 1. นักเรียนเข้าเรียนไม่สายเกิน 10 นาที

12. สื่อการสอน/อุปกรณ์ที่ต้องใช้

- สื่อการสอน
  - Power point เรื่อง อัตราเร็ว และความเร็ว
- อุปกรณ์ที่ต้องใช้
  - อุปกรณ์ประกอบกิจกรรม “เที่ยวทิพย์”

13. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ผลการจัดการเรียนรู้

ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

.....

.....

3. แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นายธรรมทัศน์ สิงห์กา)

วันที่...../...../.....

14. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

(นายเทอดสกุล สืบเทพ)

วันที่...../...../.....

ข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวคณณธิพา หิรัญเมฆานนท์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนผืนแจ่มวิชาสอน

วันที่...../...../.....

เที่ยวทพย์...

แนะนำ ไอเดีย

เส้นทาง

ทางรถยนต์

กทม.-เชียงใหม่ 695 กม.
กทม.-ภูเก็ต 500 กม.
กทม.-ท่าเรือสุราษฎร์ 846 กม.
ท่าเรือสุราษฎร์ - ท่าเรือกระบี่ 333 กม.
เชียงใหม่-ภูเก็ต 545 กม.

ทางเครื่องบิน

กทม.-เชียงใหม่ 584 กม.
กทม.-ภูเก็ต 668 กม.
กทม.-เกาะสมุย 476 กม.
เชียงใหม่-ภูเก็ต 1,188 กม.

ทางเรือ

ท่าเรือสุราษฎร์ - เกาะสมุย 41 กม.
ภูเก็ต-เกาะสมุย 480 กม.
ท่าเรือกระบี่- ภูเก็ต 60 กม.

หมายเหตุ

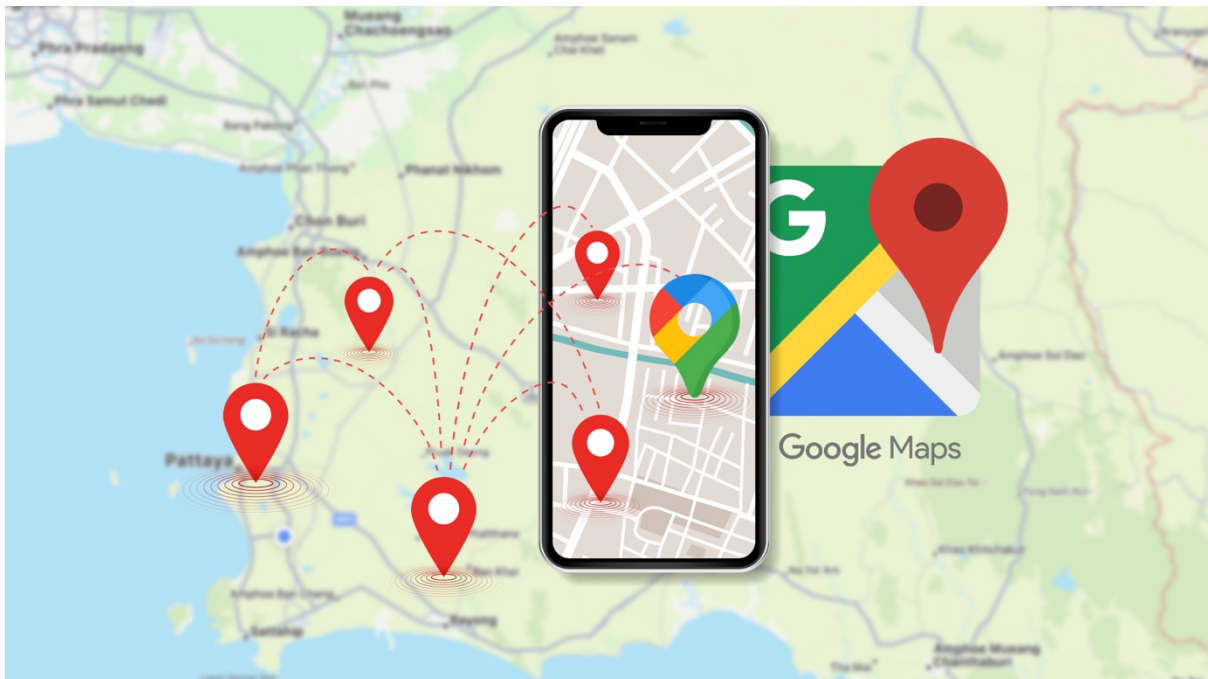
ให้การเดินทางโดยเครื่องบิน
เป็นการเดินทางเป็นเส้นตรงจากเมือง

กิจกรรม “เที่ยวทิพย์”

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อีกหนึ่งคน
2. ทำกิจกรรม เที่ยวทิพย์ โดยเริ่มต้นจากการ ศึกษาข้อมูลเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งจะมียู่สามเส้นทาง ประกอบด้วย
  - เส้นทางเรือ
  - เส้นทางรถยนต์
  - เส้นทางเครื่องบิน
3. จัดตารางออกแบบการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องไปเที่ยวให้ได้สถานที่ให้ครบ โดยใช้เงิน และใช้เวลาในการเดินทางน้อยที่สุด

"เวลาเพียงเลี้ยว เที่ยวครบ งบน้อย"

กิจกรรมที่ 1 เที่ยวทิพย์

ชื่อ	ชั้น	เลขที่
ชื่อ	ชั้น	เลขที่

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อีกหนึ่งคน
- ทำกิจกรรม เที่ยวทิพย์ โดยเริ่มต้นจากการ ศึกษาข้อมูลเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวจาก Google Maps (ศึกษาเฉพาะระยะทางเท่านั้น) ซึ่งจะมีอยู่สามเส้นทาง โดยกำหนดให้
  - เส้นทางเรือ

อัตราเร็วเฉลี่ย 200 กิโลเมตรต่อชั่วโมง | อัตราค่าบริการ กิโลเมตรละ 2.5 บาท

  - เส้นทางรถยนต์

อัตราเร็วเฉลี่ย 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมง | อัตราค่าบริการ กิโลเมตรละ 1.5 บาท

  - เส้นทางเครื่องบิน

อัตราเร็วเฉลี่ย 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง | อัตราค่าบริการ กิโลเมตรละ 3 บาท
- จัดตารางออกแบบการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องไปเที่ยวให้ได้สถานที่ให้ครบ โดยใช้เงิน และใช้เวลาในการเดินทางน้อยที่สุด "เวลาเพียงเสี้ยว เที่ยวครบ งบน้อย"

ตารางแผนการเดินทาง

เงื่อนไข: เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ อย่างน้อย 5 สถานที่ และต้องเดินทางให้ครบทั้ง 3 เส้นทาง

เส้นทาง ที่	วัน เวลา	แผนที่การเดินทาง	เส้นทาง	เวลาที่ใช้ (แสดงการคำนวณ)	ค่าบริการ (แสดงการคำนวณ)
รวม					

ภาพประกอบการจัดการเรียนการสอน

